

Børnekemipakken 2013-2016 Afrapportering

---

1. Indledning

Den daværende regering (S, R og SF) og Enhedslisten indgik sommeren 2013 en aftale om en skærpet indsats for at sikre børn og unge mod skadelig og unødvendig kemi (børnekemipakken).

Formålet med børnekemipakken var at sikre en målrettet og handlingsorienteret indsats mod ulovlige og problematiske produkter rettet mod børn og unge gennem tæt samarbejde mellem myndigheder og virksomheder. Indsatsen skulle fokuseres på produktområderne tekstiler, legetøj, kosmetik og elektronik, som alle er produktområder børn og unge dagligt er i kontakt med, og som derfor har betydning for børns sundhed og sikkerhed.

Der blev afsat i alt 20 mio. kr. i perioden 2013-2016 til dette arbejde. Den økonomiske fordeling mellem indsatserne er skitseret i bilag 1 (indsat nedenfor).

Der var tale om en tværministeriel indsats mellem Miljøstyrelsen, SKAT og Sikkerhedsstyrelsen.

Børnekemipakken var en treleddet indsats bestående af en kortlægning af de fire produktområder, informationskampagner til branchen om reglerne på de fire produktområder samt gennemførelse af en eller flere kontrolprojekter på de fire produktområder. Hertil kommer udvikling af kandidatliste, App´en ”Tjek Kemien” samt udarbejdelse af en ”Fri for” vejledning som en hjælp til de virksomheder, som ønsker at markedsføre deres produkter som ”fri for” bestemte kemiske stoffer.

De kontrollerede produktområder er hver især underlagt en lang række forskellige regler om bl.a. tungmetaller, kemiske stoffer i legetøj (særligt ftalater, CMR, nitrosaminer), tekstiler (fx azofarvestoffer, pfos, tungmetaller, DMFu/sko (chrom 6) og kosmetiske produkter (deklarationspligtige parfumestoffer). Herudover er der regler om produkternes sikkerhed og regler om mærkning og dokumentation.

2. Sammenfatning

Indsatsen under børnekemipakken har kortlagt udvalgte produktområder, hvorefter der er gennemført informationsindsatser og kontrol.

Kortlægningsindsatsen

Der har været fokus på at undersøge produkter med indhold af ikke-regulerede stoffer som børn og unge er i kontakt med for at sikre, at stofferne ikke udgør en risiko. Kortlægninger og risikovurderinger er foretaget af kosmetik, legetøj, elektronik og tekstiler. Desuden er der udarbejdet en kortlægning af børns samlede eksponering af problematiske stoffer.

Kortlægningerne har givet en større viden om problematiske stoffer i produkter til børn samt øget viden om børns og unges brug af kosmetiske produkter og af elektronik. Resultatet af en af kortlægningerne viste bl.a., at der fandtes chlorerede flammehæmmere i autostole i mængder, der kan udgøre en risiko. Derfor undersøger Miljøstyrelsen mulighederne for at foreslå et EU-forbud mod visse chlorerede flammehæmmere. Derudover viste ”Projektet om børns samlede eksponering”, at der stadig er behov for opmærksomhed på børns (0-3 år) og ufødtes udsættelse for visse stoffer som fx ftalater, dioxiner, bisphenol A og bly.

Herudover har kortlægningerne resulteret i en række konkrete gode råd til forbrugerne om køb af legetøj og kosmetik samt været et værdifuldt grundlag for tilrettelæggelsen af den tværministerielle kontrolindsats på elektronikområdet.

Informationsaktiviteter

Der er i perioden 2013-2016 udarbejdet fire informationskampagner rettet mod små og mellemstore virksomheder for at øge deres kendskab til de regler, der gælder for kemikalier i produkter til børn. Tre af kampagnerne er gennemført i et samarbejde mellem Miljøstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen og bl.a. distribueret via brancheforeninger og lign. (netværksbaseret).

De enkelte informationskampagner er blevet evalueret. Evalueringerne har vist, at der generelt er opnået et øget kendskab til reglerne hos virksomhederne.

Desuden har det vist sig afgørende for kendskabsgraden, at målgruppen for informationsindsatsen, f.eks. en brancheforening, har spredt materialerne. Hvis materialerne ikke distribueres til de rette modtagere – typisk konkrete virksomheder, og hvis budskaberne ikke taler direkte til målgruppen mindskes sandsynligheden for kampagnens succes.

Kontrollkampagnerne på henholdsvis tekstiler, elektronik og kosmetik er udført efter lanceringen af informationsindsatserne. Idet der ikke er gennemført tilsvarende kontroller før informationsindsatsen, er der dog ikke grundlag for at vurdere, om informationsindsatsen har haft en positiv indvirkning på resultaterne af kontrollkampagnerne.

Kontrolindsatsen

Samlet set har kontrolmyndighederne fået et øjebliksbillede af overholdelsen af reglerne på de fire produktområder legetøj, tekstiler, kosmetik og elektronik.

Miljøstyrelsen har kontrolleret, om udvalgte produkter fra de fire produktområder indeholdt forbudte eller regulerede indholdsstoffer. Efter hver kontrol har Miljøstyrelsen endvidere foretaget en risikovurdering af de produkter, der overtrådte kemikaliereglerne. Sikkerhedsstyrelsen har kontrolleret for, om produkterne var sikre at anvende, korrekt mærket og for, om dokumentation for produkternes sikkerhed var tilstrækkelig og til stede.

I alt er 712 produkter blevet kontrolleret, og heraf viste 104 produkter sig at være ulovlige. Dette giver en gennemsnitlig overtrædelsesprocent på 14,6 %. Overtrædelserne spænder fra mindre formelle fejl i form af fejl eller mangler i mærkning eller dokumentation med vejledning af virksomhederne til følge,

til ulovlige stoffer i produkterne, der udgjorde en risiko for børns sundhed, således at produktet måtte trækkes tilbage fra forbrugeren. Overtrædelsesprocenterne varierede således fra 0 % ved kontrol af, om børnetøj og sengetøj var sikkert at anvende og under 5 % ved kontrol af kemiske stoffer i tekstiler og sko til børn til 100 % ved dokumentationskontrol af elektriske og elektroniske produkter.

I alt har Miljøstyrelsen tilbagekaldt to produkter (en fingermaling og en ballon) fra forbrugerne på grund af risiko for børns sundhed og sikkerhed ved leg med produkterne.

Sikkerhedsstyrelsens kontrol af produkternes sikkerhed viste, at ingen af de kontrollede produkter udgjorde en sikkerhedsrisiko for forbrugerne. Kontrollen af korrekt mærkning og dokumentation (formelle fejl) viste mange overtrædelser, og størstedelen af virksomhederne blev vejledt om reglerne af Sikkerhedsstyrelsen. For at forbedre regelefterlevelse af formelle fejl har Sikkerhedsstyrelsen i 2017 iværksat indsatser med fokus på formelle fejl og vil fremadrettet have fokus på vejledning og kontrol af korrekt mærkning og dokumentation.

For hver produkttype er der tale om mindre stikprøvekontroller. Derfor kan overtrædelsesprocenterne ikke anvendes til at drage konklusioner om det generelle billede for de kontrollede produkttyper. Der er tale om et øjebliksbillede af en del af markedet på kontroltidspunktet. Overtrædelsesprocenterne kan dog i visse tilfælde alligevel give et fingerpeg om, hvorvidt produkterne indenfor de udtagne produktkategorier overholder gældende regler på de undersøgte områder.

For så vidt angår kontrol af legetøj var der relativ stor variation i overtrædelsesprocenterne på de kontrollede produktgrupper (fra 0% til 82%). Til eksempel var antallet af overtrædelser ved kontrol af indhold af ftalater forholdsvist stort, særligt taget i betragtning at der er tale om stoffer, som har været meget i fokus i mange år, og som har været forbudte i legetøj i mere end 10 år. Der synes derfor stadig at være en udfordring med at overholde reglerne om indhold af ftalater i legetøj af blød plast. Kontrol af nitrosaminer og nitroserbare stoffer i balloner blev foretaget tre gange. Kontrollen viser, at der fortsat findes balloner på markedet, som ikke overholder reglerne. Der er ikke fundet CMR-stoffer i legetøjet, ligesom der ikke blev fundet nitrosaminer og nitroserbare stoffer i bideringe. Miljøstyrelsen måtte tilbagekalde to produkter (en fingermaling og en ballon), ud af 299 produkter, fra forbrugerne på grund af risiko ved leg med produkterne. Endvidere blev kontrolleret for korrekt mærkning, og her fandtes høje overtrædelsesprocenter. Størstedelen af virksomhederne blev derfor vejledt om reglerne af Sikkerhedsstyrelsen.

Kontrollen med børnetekstiler viser, at de undersøgte tekstiler i meget få tilfælde (7 ud af 260) indeholder ulovlige kemikalier og tungmetaller. Sikkerhedsmæssigt overholdt de kontrollede børnetekstiler reglerne både formelt i forhold til korrekt mærkning og dokumentation og i forhold til produktets sikkerhed. Kontrollen af lange snore i børnetøj og sengesæt viste, at ingen snore i de kontrollede tekstilprodukter udgjorde en sikkerhedsrisiko for forbrugerne (kvælningsrisiko ved lange snore).

For kosmetiske produkter viste kontrollen en overtrædelsesprocent på 33 %. Overtrædelserne vedrørte alle formelle krav, som fx ulovlige anprisninger og manglende mærkning på dansk. Ingen af de undersøgte kosmetikprodukter indeholdt ulovlige indholdsstoffer (fx ulovlige parabener) eller udgjorde en risiko.

For elektriske og elektroniske produkter blev der fundet høje overtrædelsesprocenter hvad angår ukorrekt eller manglende dokumentation (formelle fejl) (op til 100%). Endvidere tyder kontrollen på, at en del produkter har marginale bestanddele (fx skruer) i produkternes indre dele, som indeholder bly. Dette indikerer, at branchen har en udfordring ift. at overholde de formelle krav til den rette

dokumentation samt at få bly helt ud af produkterne. Der blev ikke fundet nikkelfrigivelse fra produkterne, ulovlige brommerede flammehæmmere eller andre tungmetaller ved kontrollen.

Børnekemipakken har udvidet kontrolsamarbejdet mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen. De tre myndigheder har opnået værdifuld viden og erfaring om hinandens arbejdsgange og måder at tilgå kontrol på. Viden og erfaring, der vil indgå i fremtidige samarbejder om kontrolarbejdet mellem myndighederne.

I kontrolsamarbejdet har SKATs varekoder¹ på nogle områder vist sig anvendelige til at få et overblik over, hvilke produkter der kommer ind i landet på hvilke tidspunkter, samt fra hvilke lande udenfor EU, de afsendes fra. Især på legetøj, hvor varekoderne er relativt detaljerede, har koderne vist sig egnede til at tilrettelægge en kampagne efter.

Grænsekontrollerne i projektet har umiddelbart ikke vist sig at være mere effektive, end produkter som udtages i detailedet. Til trods for, at produktet udtages på grænsen, så hindrer det ikke, at produktet kommer ud i butikkerne. Dette skal ses i lyset af, at det mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen forinden gennemførelsen af grænsekontrollerne blev aftalt, at forsendelsen (containeren) blev frigivet af SKAT til fri omsætning, efter at der var udtaget vareprøver af produktet til Miljøstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen. Dette skyldes, at en eventuel indgriben overfor produkterne sjældent kan ske umiddelbart, idet eventuelle overtrædelser af bl.a. kemikalierereguleringen oftest først kan afgøres efter nærmere eftersyn af produktet, fx kemiske analyser. Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen var således bekendt med, at produkter fra forsendelserne kunne komme ud i butikkerne.

3. Kortlægning af problematiske stoffer i produkter til børn

I perioden 2013-2016 har Miljøstyrelsen udarbejdet kortlægninger af problematiske stoffer i følgende produkttyper til børn:

1. autostole, børnemadrasser og bæreseler
2. gulvtæpper
3. legetøj
4. elektronik
5. kosmetik

Herudover har Miljøstyrelsen udarbejdet en kortlægning af børns samlede eksponering for problematiske stoffer.

Kortlægningerne har haft til formål at undersøge, hvorvidt der i produkter til børn kunne være problematiske kemiske stoffer, der ikke er regulerede. Problematiske stoffer kan fx være stoffer, der er klassificeret som CMR-stoffer, er hormonforstyrrende, allergifremkaldende eller neurotoksiske.

Produktområderne, der blev kortlagt, blev udvalgt ud fra viden om, i hvilke materialer der tidligere er fundet med problematiske stoffer, og hvilke produkter børn har tæt og direkte kontakt med.

---

¹ EU's Fælles Toldtarif er den Kombinerede Nomenklatur – der forkortes KN. KN udgør endvidere grundlaget for indsamling og udveksling af statistiske oplysninger om EU's udenrigshandel samt medlemslandenes interne handel. Tarifiering er fastlæggelse af varekoden (underpositionen) som en vare hører under i KN eller i andre nomenklaturer baseret på KN, herunder Toldtariffen. Dette skal ske ensartet i EU, så der anvendes samme toldsats for en konkret vare, uanset hvilket medlemsland den indføres i. Således opnås der en fælles toldmur og en ensartet behandling af de erhvervsdrivende i EU – uanset hvor varen indføres.

Hvis der blev identificeret problematiske stoffer i de udvalgte produkter, blev det analyseret om disse stoffer kunne afgives fra produkterne og udgøre en risiko for børn ved brug af de undersøgte produkter. I tilfælde hvor Miljøstyrelsen fandt øget risiko, blev produkterne anmeldt til det fælles europæiske advarselssystem RAPEX og trukket tilbage fra markedet.

For relevante links til kortlægningsprojekterne henvises til bilag 2.

3.1 Autostole, børnemadrasser og bæreseler

Miljøstyrelsen har i 2015 offentliggjort en kortlægning om problematiske stoffer i autostole, børnemadrasser og bæreseler. Undersøgelsens fokus var på produkter til børn i alderen 0-3 år. Små børn er særligt udsatte, da de ofte tygger og sutter på genstande eller er i berøring med produkterne i længere tid, f.eks. når de ligger eller sidder i en autostol.

Der blev foretaget analyser af i alt 10 autostole, 10 børnemadrasser og 10 bæreseler. Tre produkter (en autostol, en bæresele og en luftmadras) viste sig at udgøre en risiko pga. afgivelse af en eller flere af tre chlorerede flammehæmmere, der kan være kræftfremkaldende. Desuden blev der fundet for høje værdier af ftalaten DIDP, og indikationer for indhold af azofarvestof i to forskellige autostole. Salget af produkterne blev stoppet.

Projektet har bl.a. ført til, at Miljøstyrelsen undersøger mulighederne for at foreslå et EU-forbud mod visse chlorerede flammehæmmere.

3.2 Gulvtæpper

Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en kortlægning om problematiske stoffer i gulvtæpper. Der blev undersøgt 5 tæpper, som alle afgassede kemiske stoffer. Miljøstyrelsen har vurderet, at koncentrationen af de afgassede stoffer var på et niveau, hvor stofferne ikke udgjorde en risiko. Det kunne dog ikke udelukkes, at afgangningen kunne medføre dårlig lugt og være årsag til en forringet luftkvalitet i indeklimaet på børneværelset.

Der blev desuden fundet fluorstoffer (PFAS) i de fem tæpper, men ikke i koncentrationer, der udgjorde en sundhedsmæssig risiko for børn.

Undersøgelsen resulterede i, at Miljøstyrelsen på sin hjemmeside har lagt råd til forbrugerne med opfordring til, at man som forbruger skal sørge for at lufte grundigt ud og lade nye tæpper lufte af udenfor, inden de placeres i børneværelset.

3.3 Legetøj

Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en kortlægning om allergifremkaldende stoffer i legetøj. Formålet med projektet var at undersøge om legetøj og kosmetik målrettet til børn indeholdt allergifremkaldende stoffer, og om der fandtes tilsvarende produkter uden allergifremkaldende stoffer. Legetøjsbranchen blev spurgt om anvendelse af udvalgte potentielt allergifremkaldende stoffer i legetøj. Kortlægningen viste, at der for legetøj findes alternative produkter uden allergifremkaldende stoffer, identificeret i undersøgelsen.

Undersøgelsen resulterede i en nyhed på Miljøstyrelsens hjemmeside med råd om at købe legetøj uden parfume.

3.4 Elektronik

Miljøstyrelsen har i 2014 foretaget en brugerundersøgelse af hvilken slags elektronik som børn og gravide benytter sig mest af.²

Det viste sig, at børn i høj grad benyttede den samme slags som voksne, dvs. tablets, computere, mobiltelefoner m.v.

Kortlægningen er blevet anvendt til at målrette valget af produkter, som blev udtaget i de efterfølgende kontrolkampagner om elektronik, der anvendes af børn og unge.

3.5 Kosmetik

Miljøstyrelsen har i 2014 foretaget en brugerundersøgelse af hvilken slags kosmetik børn og gravide benytter sig mest af. Kortlægningen er blevet anvendt til at målrette valget af produkter, som blev udtaget i de efterfølgende kontrolkampagner om kosmetik, der anvendes af børn og unge.³

For kosmetik viste undersøgelsen, at neglelak var populært hos piger i aldersklassen 12-14 år. De mest anvendte produkter var ikke overraskende tandpasta, shampoo og håndsæbe, som ca. 90 % af børnene brugte.

Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en kortlægning af allergifremkaldende stoffer i kosmetik. Formålet med projektet var at undersøge, om kosmetiske produkter til børn med længerevarende hudkontakt indeholdt allergifremkaldende stoffer, og om der fandtes tilsvarende produkter uden allergifremkaldende stoffer. Indholdsdeklarationer på i alt 157 kosmetiske produkter til børn på det danske marked blev gennemgået for indhold af 191 potentielt allergifremkaldende stoffer.

Undersøgelsen viste, at der findes kosmetiske produkter til børn, uden potentielt allergifremkaldende stoffer. Blandt de allergifremkaldende stoffer var især parfumestoffer den gruppe af stoffer, som udgjorde det største problem.

Undersøgelsen resulterede i en nyhed på Miljøstyrelsens hjemmeside med råd til forbrugeren om enten at købe kosmetik til børn uden parfume eller at købe svanemærket kosmetik.

3.6 Børns samlede eksponering

Miljøstyrelsen har i 2017 offentliggjort en undersøgelse om børns samlede eksponering af problematiske stoffer. Projektet er en opsamling af resultaterne fra eksisterende rapporter; herunder rapporterne om autostole, bæreseler og baby madrasser, gulvtæpper til børn og allergifremkaldende stoffer i legetøj og kosmetik.

Opsummeringen giver et billede af børn og gravides samlede udsættelse for udvalgte stoffer, der er neurotoksiske og hormonforstyrrende eller mistænkt for at være hormonforstyrrende. I alt blev 37 stoffer med hormonforstyrrende og mistænkt hormonforstyrrende effekter og 39 stoffer med kronisk neurotoksiske effekter vurderet. Beregningerne i rapporten indikerer, at man fortsat skal have opmærksomhed på børns (under 3 år) og ufødte børns samlede udsættelse for hormonforstyrrende og neurotoksiske stoffer. Særligt når det tages i betragtning, at en række andre hormonforstyrrende stoffer ikke er inkluderet i rapportens beregninger.

---

² Kortlægning af børn og gravides forbrug af elektronik og kosmetik, Miljøstyrelsens forbrugerprojekt nr. 130

³ Kortlægning af børn og gravides forbrug af elektronik og kosmetik, Miljøstyrelsens forbrugerprojekt nr. 130

Generelt har Miljøstyrelsen vurderet, at der ikke er en risiko ved brug af enkeltprodukter, men som også tidligere undersøgelser har vist, skal man fortsat have fokus på den samlede udsættelse for udvalgte kemiske stoffer med samme virkemåde i kroppen.

Miljøstyrelsen udgav i forbindelse med offentliggørelse af rapporten en nyhed. I nyheden var anbefalinger om, hvad man som forbruger kan gøre for at undgå stoffer som fx ftalater, dioxiner, bisphenol A og bly, som bidrager væsentligt til en risiko på grund af den samlede udsættelse for de udvalgte stoffer. Herudover følges undersøgelsen op med en informationskampagne, der offentliggøres i efteråret 2017, og som laves i samarbejde med Fødevarestyrelsen, Sundhedsstyrelsen og Lægemiddelstyrelsen.

3.7 Konklusion kortlægning

Kortlægningsindsatsen har medført en større viden om problematiske stoffer i produkter til børn samt øget viden om børns og unges brug af kosmetiske produkter og af elektronik. Resultatet af et af projekterne har ført til, at Miljøstyrelsen undersøger mulighederne for at foreslå et EU-forbud mod visse chlorerede flammehæmmere.

Herudover har kortlægningerne resulteret i en række konkrete gode råd til forbrugerne om køb af legetøj og kosmetik. Rådene kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.

4. Informationsaktiviteter

Miljøstyrelsen har i perioden 2013-2016 udarbejdet fire informationskampagner rettet mod små og mellemstore virksomheder for at øge deres kendskab til de regler, der gælder for kemikalier i produkter til børn. De udvalgte områder var elektronik, kosmetik, legetøj og tekstiler. Tre af kampagnerne er gennemført i samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen. Miljøstyrelsen har ansvar for produkternes indhold og afgivelse af kemiske stoffer, mens Sikkerhedsstyrelsen har ansvar for produkternes mekaniske/fysiske sikkerhed.

Udover virksomhedskommunikation er der udarbejdet digitalt undervisningsmateriale til gymnasieelever, en folder med gode råd til gravide, et inspirationskatalog til kommunikationsindsats med effekt, en vejledning om anvendelsen af anprisningen "fri for", ligesom app "Tjek Kemien", om indhold af særligt problematiske stoffer i artikler, er udbredt.

For relevante links til informationskampagnerne henvises til bilag 2.

4.1 Informationskampagner til små og mellemstore virksomheder

De fire kampagner rettet mod små og mellemstore virksomheder har alle været såkaldte netværkskampagner, hvor fokus har været på at opnå en bredere formidling og forankring af budskaber og kanaler ved at samarbejde med partnere, som er tæt på målgruppen, og som de har tillid til, eksempelvis brancheforeninger. Dette er i alle kampagner blevet suppleret af en mindre PR-indsats via Miljøstyrelsens egne kanaler og en kampagneshjemmeside, hvor virksomhederne nemt kunne tilgå informationerne.

Forud for kampagnerne er der foretaget såkaldte førmålinger af virksomhedens vidensniveau. Målingerne er blevet brugt til dels at tilpasse bl.a. kampagnebudskaber, dels som sammenligningsgrundlag for effektmålingerne efter kampagnens afslutning. Målingerne er foretaget af eksterne analysevirksomheder.

4.1.1 Information om legetøjsregler

Miljøstyrelsen har sammen med Sikkerhedsstyrelsen gennemført informationskampagnen ”Har du styr på legetøjsreglerne” med henblik på at informere fabrikanter, importører og distributører om legetøjsreglerne på kemiområdet. Kampagnen var især fremme i august 2014, men målgruppen har kunnet se folder og kampagnewebsite efterfølgende (www.legetøjsregler.dk). Kampagnen har haft til formål at gøre branchen mere opmærksomme på, at de har et ansvar for at sikre, at deres produkter lever op til reglerne, både i forhold til indhold af kemiske stoffer og i forhold til mekanisk/fysisk sikkerhed samt korrekt mærkning og dokumentation (formelle krav).

I 2015 blev effekten af informationskampagnen målt, blandt andet i forhold til gennemslagskraft. Evalueringen viste, at indsatsen er nået bredt ud i målgruppen. Sammenlignet med kampagnens ressourcer (i allokeret budget), vurderer evaluator, at kampagnekendskabet er højt i kampagnen.

4.1.2 Information om tekstilregler

Miljøstyrelsen har i samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen gennemført informationskampagnen ”Har du styr på børnetøjsreglerne” med henblik på at informere fabrikanter, importører og forhandlere om tekstilreglerne på kemiområdet. Kampagnen blev lanceret i august 2014, men målgruppen har kunnet se bl.a. kampagnesitet efterfølgende (www.børnetekstiler.dk). Kampagnen omfattede information om reglerne for både indholdet af kemi samt mekanisk/fysisk sikkerhed. Som for legetøjskampagnen var formålet at øge branchens viden om, at de har et ansvar for at sikre, at deres produkter lever op til reglerne.

Alt i alt viser evalueringen af kampagnen, at informationsindsatsen er nået bredt ud i målgruppen, og at informationen er primært modtaget gennem internettet, nyhedsbreve og branchemagasiner – alle kanaler, som indsatsen aktivt har arbejdet med og været til stede i. Dette peger på, at netværksindsatsen har været effektiv. Sammenlignet med kampagnens ressourcer (i allokeret budget), er det evaluators vurdering, at kendskabsniveauet er meget tilfredsstillende.

4.1.3 Information elektronikregler

Miljøstyrelsen har i 2013 – 2014 gennemført en undersøgelse af, hvilke elektroniske apparater som børn og unge under 14 år samt gravide er i kontakt med. Informationskampagnen om elektronikregler blev derefter målrettet – men ikke udelukkende rettet mod – de virksomheder, der producerer, distribuerer eller forhandler den form for elektronik, som børn anvender og kommer i berøring med. Informationsindsatsen gennemførtes i maj 2015 – december 2015. Kampagnen om elektronik omfattede information om reglerne for både indholdet af kemi i elektronik samt sikkerhed i forhold til indtagelse af knapcelle-batterier. Kampagnen blev udarbejdet med bidrag fra Sikkerhedsstyrelsen, som er ansvarlig myndighed ift. indtagelse af knapcelle-batterier.

Alt i alt viste evalueringen af kampagnen, at der samlet set er en øget viden blandt virksomhederne vedr. deres forpligtigelser i forhold til eksempelvis REACH⁴, RoHS⁵ og særligt problematiske stoffer (SVHC-stoffer). Evalueringen viste også, at virksomhedens størrelse har stor betydning for kendskabet til elektronikreglerne. Det primært er de små virksomheder med 2-4 medarbejdere, hvor mere end halvdelen ikke kender til, eller har hørt om eksempelvis RoHS-direktivet. Hos de store virksomheder kender 5 ud af 7 virksomheder reglerne.

---

⁴ Forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH) og om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur

⁵ Direktiv 2011/65/EU af 8. juni 2011 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr

4.1.4 Information om kosmetikregler

Kampagnen, der blev lanceret november 2015 og kørte frem til februar 2016, satte fokus på, hvilken rolle man har, hvis man producerer, importerer eller forhandler kosmetik – og hvilke regler man skal leve op til. Informationskampagnen blev som de øvrige kampagner gennemført som en netværksbaseret kampagne, hvor en række relevante interesseorganisationer og andre interessenter var med til at informere virksomhederne i Danmark. Som led i kampagnen, lancerede Miljøstyrelsen kosmetikregler.dk, som stadig eksisterer.

Overordnet set konkluderes det i evalueringen af kampagnen, at informationsindsatsen har haft en nogenlunde grad af eksponering. Evalueringen viste også her, at virksomhedernes størrelse har betydning for deres kendskab til reglerne.

4.1.5 Øvrigt informationsmateriale

Undervisningsmateriale til gymnasieelever

Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen udarbejdede i samarbejde med Sundhedsstyrelsen i efteråret 2015 undervisningsmaterialet MaybeBaby. Materialet havde til formål at oplyse og skabe refleksion hos unge danske gymnasieelever om emnet fertilitet. Børnekemipakken finansierede den del af kampagnen, der vedrørte opslag på Facebookprofilen ”Hverdagskemi”. I alt kørte 5 facebookhistorier. Opslagene nåede ud til i alt 426.462 personer inden for målgruppen, opnåede 1773 interaktioner (kommentarer, delinger, likes) og 23.767 klik videre til kampagnesitet, hvilket er et tilfredsstillende resultat.

Folder ”Gravid? Kend kemien”

Miljøstyrelsen har i 2015 udarbejdet en folder ”Gravid? Kend kemien” med gode råd til gravide om at begrænse sin udsættelse for kemiske stoffer, hvis man vil være ekstra forsigtig. Folderen er blevet oversat til engelsk og uddelt på internationale møder og konferencer samt sendt til interesserede.

Inspirationskatalog til kommunikation med effekt

Miljøstyrelsen fik ultimo 2016 udarbejdet et kommunikationsfagligt inspirationskatalog, der skal skabe inspiration til kommunikationsindsatser med øget effekt på kemiområdet, specielt indsatser rettet mod forældre med børn i alderen 0-10 år unge og gravide.

Den faglige basisviden, der er etableret i idekataloget, bruges aktivt i arbejdet med kemi-kommunikation til børnefamilier.

Vejledning om ”Fri for”

Miljøstyrelsen har i 2014 udarbejdet en mere generel vejledning - ”Fri for”- vejledningen. Vejledningen var tænkt som en hjælp til de virksomheder, som ønsker, at markedsføre deres produkter som ”fri for” bestemte kemiske stoffer. Vejledningen præsenterer de gældende markedsføringsretlige regler og Forbrugerombudsmandens retningslinjer på området.

Et af tiltagene i børnekemipakken var indførelsen af en frivillig anprisningsordning, der havde til formål at mærke de produkter, der var uden visse uønskede kemiske stoffer. Det var derfor oprindeligt tanken, at Miljøstyrelsen skulle udarbejde en sådan anprisningsordning, hvor virksomhederne havde mulighed for at anprise deres produkter uden uønsket kemi, som fx ftalater og bisphenol A.

Efter en undersøgelse af brancheforeningers og forbrugerorganisationernes holdning og interesse til anprisningsordningen, viste det sig dog, at der ikke var nogen interesse i at bruge sådan en ordning, og at det heller ikke ville give nyttig information til forbrugerne. Derfor blev det besluttet at lave en mere generel vejledning i stedet, som beskriver de retlige muligheder for at anvende ”fri for” anprisninger

bl.a. i relation til markedsføringsloven. Den pågældende vejledning blev offentliggjort i juni 2014 og kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Kandidatliste App – Tjek Kemien

Miljøstyrelsen og Forbrugerrådet har sammen udarbejdet en kandidatliste App ”Tjek Kemien”, som blev lanceret i april 2014. En del af udbredelsen af App'en blev finansieret af børnekemipakken herunder bl.a. en nordisk workshop der havde til formål at udbred kendskabet til redskabet til forbrugerråd og myndigheder i Norge, Sverige, Finland og Tyskland. Det europæiske Kemikalieagentur ECHA deltog også i workshoppen.

Tjek Kemien er et værktøj, som kan hjælpe forbrugeren, hvis forbrugeren vil bruge sin ret til at spørge virksomhederne om indholdet af særligt problematiske kemikalier (de såkaldte kandidatlistestoffer) i deres produkter. Forbrugeren kan ved hjælp af Tjek Kemien scanne strekkoden på et produkt, hvorved der sendes en forespørgsel til leverandøren, om indholdet af særligt problematiske stoffer i produktet. Leverandøren kan uploade deres svar til en database, så svaret kan genbruges, når den næste forbruger spørger. Hvis der allerede er et svar i databasen, vil forbrugeren få svaret med det samme i stedet for at skulle vente op til 45 dage, som er fristen ifølge lovgivningen. App'en kan bl.a. bruges til at scanne produkter som legetøj, elektronik og tøj til børn.

Ultimo 2014/primo 2015 gennemførte Miljøstyrelsen og Forbrugerrådet en ekstern evaluering af Tjek Kemien. Evalueringen viste, at Tjek Kemien blev vurderet positivt af forbrugere og virksomheder, mens dele af app'ens funktionalitet, blev kritiseret. Derfor blev Tjek Kemien forbedret og lanceret i en ny version i foråret 2016. Evalueringen viste også, at 7 % af danskerne over 18 år kendte Tjek Kemien, når de fik vist app'ens logo, og at knap 30.000 brugere havde downloaded app'en i de første 9 måneder af dens levetid. På nuværende tidspunkt har forbrugere scannet med app'en over 118.000 gange.

Tjek Kemien har inspireret tyske Umweltsundesamt til at igangsætte et europæisk projekt til udvikling af en lignende app, som kan anvendes af virksomheder og forbrugere i hele Europa. Projektet, som støttes af EU LIFE midler, udføres af 20 partnere fra 13 medlemslande, inkl. Miljøstyrelsen og Forbrugerrådet TÆNK Kemi fra Danmark i perioden september 2017 - august 2022.

5. Kontrolaktiviteter

Miljøstyrelsen har i perioden 2014-2016 udført i alt 15 kontrollkampagner med fokus på produkter, der er beregnet til børn og unge. I tre kontrollkampagner skete kontrollen som grænsekontrol i et samarbejde mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen. Derudover har Sikkerhedsstyrelsen kontrolleret mærkning i en yderlig kampagne.

Kontrollkampagnerne er udført som stikprøvekontroller, dels i forretninger, hos importører eller via webshops, dels som grænsekontroller.

Da der er tale om stikprøver, giver resultat af kontrollen alene et øjebliksbillede af om de kontrollerede produkter overholder reglerne. I udvælgelsen af produkterne har der – hvor det var muligt - været fokus på at prioritere produkter, importeret fra lande udenfor EU, men også produkter fra EU-lande er blevet kontrolleret.

I forbindelse med kontrollkampagnerne blev udvalgte produkter sendt til kemisk analyse for forbudte eller regulerede indholdsstoffer (Miljøstyrelsen) eller kontrolleret for om produkterne var sikre at anvende, korrekt mærket og for om dokumentation for produkternes sikkerhed var tilstrækkelig og til

stede. (Sikkerhedsstyrelsen). Efter hver kontrol har Miljøstyrelsen endvidere foretaget en risikovurdering af produkterne, der overtrådte kemikaliereglerne.

Kontrolkampagnerne var rettet mod de fire produktområder: Legetøj, tekstiler, kosmetik og elektriske og elektroniske produkter.

5.1 Samarbejde mellem myndigheder – modeller for tilsyn

Samarbejdet mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen er intensiveret i perioden. Dels ved de konkrete kontrolkampagner, dels for at finde egnede metoder til en model for et fælles tilsyn.

SKAT har til brug for planlægningen analyseret importmængder fordelt på toldsteder fra opgørelser for året før den udførte kontrol med henblik på at undersøge, om der var særlige årstidsvariationer for import af bestemte produkttyper og på hvilke toldsteder disse produkttyper særligt kom ind i Danmark. Som en del af modelarbejdet blev der samtidig udarbejdet instrukser (drejebøger), som var uddybende instruks til SKAT om Sikkerhedsstyrelsens og Miljøstyrelsens behov.

Modellen for det fælles tilsyn har taget udgangspunkt i SKAT's varekoder. Koderne for legetøj, tekstiler, kosmetik samt for elektriske og elektroniske produkter er blevet udvalgt og anvendt som metode til at identificere hvilke forsendelser (containere), der potentielt kunne indeholde relevante produkter til kontrol.

Varekoderne for legetøj er relativt detaljerede og derfor egnede som metode til at prioritere tilsyn med denne produktgruppe. Varekoderne for tekstiler, kosmetik samt elektriske og elektroniske produkter er mindre detaljerede, men kan i et vist omfang anvendes som rettesnor i tilrettelæggelsen af kontrolkampagner. Undersøgelsen viste en begrænsning ved at varekoderne ikke er udformet, så de kan anvendes til at målrette kontrol med produkter rettet mod børn. Varekoderne viste sig derfor kun i nogen grad at være egnet til at planlægge grænsekontrol med børneprodukter.

I kontrolsamarbejdet har SKATs varekoder på nogle områder endvidere vist sig anvendelige til at få et overblik over, hvilke produkter der kommer ind i landet på hvilke tidspunkter, samt fra hvilke lande uden for EU, de afsendes fra.

Grænsekontrollerne er udført over perioder på 3 uger på toldekspeditionsstederne i Padborg, i Københavns Frihavn samt på Århus Havn. Disse kontrolsteder blev valgt, da SKATs varekoder netop viste, at det var her de største mængder af relevante produkter kommer ind i landet fra lande udenfor EU.

Grænsekontrollerne blev i 2014 og 2015 lagt i september måned, mens den i 2016 blev lagt i juni. September måned blev valgt, da analyser af SKAT's varekoder viste, at importen af de produkttyper, som kontrollen rettede sig mod, importeres i større mængder i september.

Grænsekontrollerne i projektet har umiddelbart ikke vist sig at være mere effektive, end produkter som udtages i detailedet. Til trods for, at produktet udtages på grænsen, så hindrer det ikke, at produktet kommer ud i butikkerne. Dette skal ses i lyset af, at det mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen forinden gennemførelsen af grænsekontrollerne blev aftalt, at forsendelsen (containeren) blev frigivet af SKAT til fri omsætning, efter at der var udtaget vareprøver af produktet til Miljøstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen. Dette skyldes, at en eventuel indgriben overfor produkterne sjældent kan ske umiddelbart, idet eventuelle overtrædelser af bl.a. kemikaliereguleringen oftest først kan afgøres efter nærmere eftersyn af produktet, fx kemiske analyser. Sikkerhedsstyrelsen og

Miljøstyrelsen var således bekendt med, at produkter fra forsendelserne kunne komme ud i butikkerne.

Nedenfor følger en gennemgang af det samlede resultatet de fire produktområder. Af bilag 3 fremgår en mere detaljeret information om de enkelte kontrolkampagner.

5.2 Resultat af kontrol af legetøj

Følgende kontrolkampagner er foretaget af legetøj:

- Legetøj og småbørnsartikler lavet af blød plast, kontrolleret for ftalater
- Fingermaling, kontrolleret for ulovlige indholdsstoffer og mærkning
- Legetøj, kontrolleret for indhold af CMR-stoffer⁶.
- Balloner og bideringe, kontrolleret for nitrosaminer og nitroserbare stoffer i samt overholdelse af mærkningskrav.
- Legetøj, kontrolleret for bl.a. indhold af bly og ftalater (grænsekontrol).

Miljøstyrelsen har i alt kontrolleret 299 legetøjsprodukter og fundet 56 produkter, der ikke overholdt reglerne. Sikkerhedsstyrelsen har i alt kontrolleret 67 legetøjsprodukter og fundt 46 produkter, der ikke overholdt reglerne.

Der er meget stor variation i overtrædelsesprocenterne på de kontrollerede produktgrupper, jf. tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over overtrædelsesprocenter på legetøj

Kontrolområde legetøj	Overtrædelsesprocent	Udtagningssted
Legetøj af blødt plast - Ftalater	22 % (9 ud af 41 produkter)	Legetøjsbutikker, supermarkeder, sportsbutikker, byggemarkeder, lavprisbutikker, forlystelsessteder
Fingermaling - konserveringsmidler og bitterstoffer - mærkning og sikkerhedsvurdering	25 % (3 ud af 12 produkter)	Legetøjsbutikker, webshops, hobbybutikker
Balloner - nitrosaminer og nitroserbare stoffer - opfølgning 1 - opfølgning 2 - mærkning af balloner	59 % (23 ud af 39 produkter) 39 % (9 ud af 23 produkter) 20 % (4 ud af 20 produkter) 82 % (32 ud af 39 produkter)	Legetøjsbutikker, kiosker, supermarkeder, lavprisbutikker, webshops, boghandlere, festbutikker, stormagasiner
Bideringe - nitrosaminer og nitroserbare stoffer	0 % (17 produkter)	Babyudstørsbutikker, lavprisbutikker, supermarkeder,

⁶ Stoffer, der kan fremkalde kræft, skade arveanlæg eller skade fosteret og/eller menneskets forplantningsevne, kaldes også CMR-stoffer (Carcinogen, Mutagen, Reproduktionsskadelig).

- mærkning af bideringe	53 % (9 ud af 17 produkter)	stormagasiner, legetøjsbutikker
Legetøj - CMR-stoffer	0 % (28 produkter)	Legetøjsbutikker, supermarkeder, lavprisforretninger, forlystelsessteder, kiosker, babyudstøvsbutikker
Grænsekontrol af legetøj - tungmetaller og ftalater	7 % (8 ud af 119 produkter)	Grænsekontrol: Padborg, Århus havn, Københavns Frihavn
- mærkning (fx CE-mærkning)	45 % (5 ud af 11 produkter)	

Legetøj, lavet af blødgjort PVC (f.eks. plastbolde, baderinge og dukker) blev undersøgt for ftalater og 9 stykker legetøj overskred grænseværdierne, hvorfor Miljøstyrelsen indskærpede stop for salg af disse produkter. Reglerne om ftalater i legetøj er derfor tilsyneladende stadig en udfordring at overholde, særligt taget i betragtning at der er tale om stoffer, som har været meget i fokus i mange år, og som har været forbudte i legetøj i mere end 10 år.

I fingermaling blev der fundet for højt indhold af bor, nitrosaminer og formaldehyd i 3 ud af 12 sæt fingermaling. Miljøstyrelsen indskærpede salgsstop overfor de ulovlige produkter. I et tilfælde blev et produkt tilbagekaldt fra forbrugerne, da produktet udgjorde en sundhedsrisiko ved brug.

Balloner er blevet undersøgt for indhold af nitrosaminer og afgivelse af nitroserbare stoffer i 2014, 2015 og 2016, idet der blev fundet mange overtrædelser ved både første kontrol i 2014 og anden kontrol i 2015. Producenter, der overtrådte reglerne i 2014, men ikke i 2015 blev ikke kontrolleret igen i 2016. I stedet blev et antal nye producenter kontrolleret. Reglerne var nye første gang de blev kontrolleret. Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop overfor de ulovlige balloner og i et enkelt tilfælde blev en ballon tilbagekaldt fra forbrugerne, da den udgjorde en sundhedsrisiko ved brug.

Legetøj er blevet undersøgt for CMR stoffer. Der blev især undersøgt lavprislegetøj og legetøj med stor hudkontakt. Der blev ikke fundet ulovligt indhold af CMR stoffer.

Sikkerhedsstyrelsen kontrollerede, om balloner, bideringe og legetøj havde den rette mærkning. Her blev konstateret høje overtrædelsesprocenter, hvilket indikerer en udfordring ift. at overholde de formelle krav. To balloner fra samme producent manglede ordet "advarsel", og de blev derfor sagsbehandlet. De resterende balloner havde mindre fejl eller mangler, og de blev vejledt om dette af Sikkerhedsstyrelsen.

I forhold til bideringe manglede 4 dansk mærkning, mens 1 manglede CE-mærkning, og de blev derfor sagsbehandlet. Derudover var der formelle fejl som manglende kontaktoplysninger, og virksomheder blev vejledt om dette af Sikkerhedsstyrelsen.

Grænsekontrollen foregik samtidig i Århus havn og ved Padborg over 3 uger. Derefter i Frihavnen i København ligeledes i 3 uger. Varekoderne for legetøj blev anvendt til identifikation af, hvilke forsendelser (containere), der skulle udtages til kontrol. Ved grænsekontrollen blev der udtaget i alt 119 produkter, som blev screenet for muligt indhold af tungmetaller mv. På baggrund af screeningen blev 55 produkter sendt til nærmere analyse. I 8 ud af de 119 produkter blev der fundet overskridelse af grænseværdien for bly, indhold af ftalater og chromVI, hvorfor Miljøstyrelsen indskærpede stop for

salg af produkterne. Kontrollen af mærkning af legetøj ved grænsekontrol resulterede i, at 5 produkter blev sagsbehandlet, da advarsler ikke var oversat til dansk, og de blev ligeledes vejledt om rette fabrikantoplysninger af Sikkerhedsstyrelsen.

Varekoderne er relativt detaljerede for legetøj og viste sig derfor egnede til at tilrettelægge kampagnen efter.

5.3 Resultat af kontrol med tekstiler

Følgende 5 kontrolkampagner er foretaget af tekstiler til børn:

- Udklædningstøj, kontrol for farvestoffer og ftalater
- Tekstilprodukter i børns sovemiljø, kontrol for bl.a. farvestoffer, flammehæmmere og tungmetaller
- Børnesko, kontrol af bl.a. farvestoffer, PFOS og tungmetaller
- Overtøj til børn, kontrol af bl.a. farvestoffer, tungmetaller, PFOS og nikkel
- Tekstiler til børn, kontrolleret for bl.a. farvestoffer, flammehæmmere, PFOS og ftalater (grænsekontrol)

Kampagnerne blev gennemført som en opfølgning på den forudgående informationsindsats på området, som blev lavet i 2014 (se side 8).

Miljøstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen undersøgte tilsammen 260 produkter på tekstilområdet. Blandt de kontrollerede produkter var 7 produkter, der ikke overholdt kemikalireglerne, mens der ingen overtrædelser var hverken formelt (dokumentationskontrol) eller i relation til sikkerhed (kvælningsrisiko ved lange snore).

Der er fundet variation i overtrædelsesprocenter i de kontrollerede produkttyper, jf. tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over overtrædelsesprocenter for tekstiler

Kontrolområde tekstiler	Overtrædelsesprocent	Udtagelsessted
Udklædningstøj til børn - ftalater og azofarvestoffer	5 % (2 ud af 38 produkter)	Legetøjsbutikker, webshops, Festbutikker
Tekstiler i børns sovemiljø - azofarvestoffer, DMF, tungmetaller, flammehæmmere	2 % (1 ud af 43 produkter)	Babyudstørsbutikker, webshops, supermarkeder, sengetøjsbutikker
Børnesko - azofarvestoffer, SCCP, PFOS og tungmetaller	4 % (3 ud af 74 par sko)	Sportsbutikker, skobutikker, Supermarkeder
Overtøj til børn - PFOS, azofarvestoffer og tungmetaller	0 % (0 ud af 39 produkter)	Webshops, tøjbutikker, sportsbutikker, supermarkeder, babyudstørsbutikker
Tekstiler til børn - azofarvestoffer, flammehæmmere, DMF, PFOS, ftalater tungmetaller - sikkerhed, bl.a. lange	2 % (1 ud af 66 produkter) 0 % (0 ud af 15 produkter)	Grænsekontrol: Padborg, Århus havn, Københavns Frihavn

snore		
-------	--	--

Kampagnen ”Udklædningstøj til børn” blev iværksat op til fastelavn. 38 stykker udklædningstøj blev undersøgt for azofarvestoffer og ftalater. En maske havde for et højt indehold af ftalater og i 1 udklædningsdragt blev fundet azofarvestof. Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop for disse 2 produkter.

I undersøgelsen af tekstiler i børns sovemiljø blev der fundet azofarvestoffer i et tekstilprodukt. Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop for dette produkt, og importøren foretog en frivillig tilbagekaldelse af produktet fra forbrugerne.

I skokampagnen blev sko undersøgt for azofarvestoffer, SCCP, PFOS og tungmetaller. I 3 par sko blev fundet for højt indhold af bly i lodninger i den elektroniske del af sålen (blinkeffekt). Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop for disse produkter.

Kampagnen om undersøgelse af børneoverføjet blev iværksat i september, hvor efterårs- og vinteroverføjet kom på markedet. Der blev ikke fundet ulovlige stoffer i det undersøgte børneoverføjet.

Grænsekontrollen blev foretaget i september. Kontrollen blev tilrettelagt med udgangspunkt i varekoder for tekstiler, som blev anvendt til identifikation af, hvilke forsendelser (containere), der skulle udtages til kontrol. Kampagnen blev tilrettelagt på basis af SKAT’s oplysninger om, hvornår på året flest tekstiler kommer ind over grænsen.

Der blev udtaget i alt 66 produkter til nærmere analysekontrol. Der blev fundet en overtrædelse, idet der fra en knap blev afgivet nikkel, hvorfor Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop for dette tekstilprodukt.

Grænsekontrollen foregik samtidig i Århus havn og ved Padborg over 3 uger. Derefter i Frihavnen i København ligeledes i 3 uger.

Ved kontrol af tekstilområdet kontrollerede Miljøstyrelsen både nye og ældre i regler i forhold til et bredt udvalg af tekstiltyper til børn. Der sås en god overholdelse af kemikalierreglerne, idet overtrædelsesprocenten lå på mellem 2 % og 5 %.

Sikkerhedsstyrelsen har kontrolleret, om børnetøj og sengetøj til børn var sikkert at anvende (kvælningsrisiko ved lange snore). Kontrollen af lange snore i børnetøj og sengesæt viste, at ingen snore i de kontrollerede tekstilprodukter udgjorde en sikkerhedsrisiko for forbrugerne.

5.4 Resultat af kontrol med kosmetik

Kosmetiske produkter til børn og familier er kontrolleret for mærkning og indholdsstoffer ved to kontrolkampagner. Der var tale om hhv. en kontrolkampagne, hvor produkterne blev udtaget i detailhandlen og en grænsekontrol. Der blev kontrolleret for deklarationspligtige parfumestoffer, konserveringsstoffer, mærkning, anprisning og overholdelse af registreringspligten i EU-databasen CPNP. Kontrollerne blev gennemført som en opfølgning på den forudgående informationsindsats lavet på området i 2015 (se s. 9).

Miljøstyrelsen fandt højere overtrædelsesprocent på produkter udtaget i detailhandelen end i grænsekontrollen, jf. tabel 3.

Tabel 3. Overtrædelsesprocenter for kosmetiske produkter

Kontrolområde	Overtrædelsesprocent	Udtagessted
Kosmetiske produkter til børn/familier - parfumestoffer, konserveringsstoffer, mærkning, registrering mv.	33 % (15 ud af 46 produkter)	Supermarkeder, helsebutikker, babyudstudsbutikker, apoteker, lavprisbutikker
Kosmetiske produkter til børn/familier - parfumestoffer, konserveringsstoffer, mærkning, registrering mv.	0 % (7 produkter kontrolleret)	Grænsekontrol: Padborg, Århus havn, Københavns Frihavn

Ved grænsekontrollen af kosmetiske produkter blev der ikke fundet ulovlige produkter.

Kun syv produkter blev udtaget ved grænsekontrollen, da det viste sig, at kun få produkter i de tilbageholdte partier var produkter til børn. Udfordringen var, at varekoderne for kosmetik produkter ikke skelner mellem kosmetiske produkter til voksne og kosmetiske produkter til børn, som f.eks. babyshampoo, baby lotion og shampoo med Disneyfigurer.

Kontrollen blev desuden udført i juni måned til forskel fra de øvrige grænsekontroller, der blev udført i henholdsvis i september 2014 og september 2015, hvor analyser af SKAT's varekoder viste, at importen af de produkttyper, som kontrollen rettede sig mod importeres i større mængder. De tilbageholdte containere viste sig at indeholde bredere varesortimenter, hvor størstedelen ikke var produkter specifikt til børn. Varekoderne har derfor vist sig mindre egnede til at udtage kosmetikprodukter til børn. Der blev ikke fundet overtrædelser blandt de syv produkter.

I forhandlerkampagnen, hvor produkterne blev udtaget i detailhandelen, blev der målrettet udvalgt produkter til børn og børnefamilier. 15 ud af 46 produkter overtrådte formelle krav til fx manglende mærkning på dansk og anprisning. Ingen produkter indeholdt ulovlige indholdsstoffer eller udgjorde en risiko.

5.5 Resultat af kontrol med elektriske og elektroniske produkter

Miljøstyrelsen kontrollerede i 2016 elektriske og elektroniske produkter, som anvendes af børn og børnefamilier for indhold af tungmetaller og flammehæmmere. Kontrollen blev gennemført som en opfølgning på den forudgående informationsindsats lavet på området i 2015 (se s. 8), og den udarbejdede kortlægning af området blev anvendt til at målrette valget af produkter (se s. 6). Der var tale om en kontrollkampagne, hvor produkterne blev udtaget hos forhandlerne og en grænsekontrol.

Herudover foretog Sikkerhedsstyrelsen en dokumentationskontrol af elektronisk legetøj og opladere til elektronisk legetøj samt en dokumentationskontrol af elektroniske produkter.

Miljøstyrelsens kontrol af elektronik viste, at 17 produkter ud af 72 produkter overtrådte reglerne. Overtrædelsesprocenterne fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Overtrædelsesprocenter for elektriske og elektroniske produkter

Kontrolområde elektroniske og elektroniske produkter	Overtrædelsesprocent	Udtagelsessted
Elektriske og elektroniske produkter til børn /familier - Tungmetaller	24 % (12 ud af 51 produkter)	Elektronikbutikker, supermarkeder, boligudstørsbutikker
Elektriske og elektroniske produkter til børn/familier - bly, kviksølv, krom, brom, nikkel, regulerede flammehæmmere - dokumentationskontrol for elektronisk legetøj /opladere - dokumentationskontrol for elektronikprodukter	24 % (5 ud af 21 produkter) 71 % (5 ud af 7 produkter) 100 % (4 ud af 4 produkter)	Grænsekontrol: Padborg, Århus havn Københavns Frihavn

Overtrædelserne vedrørte alle ulovligt indhold af bly fundet i produkternes indre dele (fx i små skruer og printplader). Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop for 7 produkter, mens det for 10 produkter blev indskærpet, at forhandlerne skulle være opmærksomme på reglerne ved salg af næste parti af varerne, da der var tale om bagatelagte overtrædelser af reglerne om indhold af bly i elektriske og elektroniske produkter. Ingen produkter udgjorde en risiko for børn, idet blyet blev fundet inde i apparaterne.

Sikkerhedsstyrelsens dokumentationskontroller omhandlede EU-overensstemmelseserklæringer, der er importørens dokumentation for, at produkterne lovligt kan markedsføres i Europa. Kontrollen viste, at 5 ud af 7 elektroniske legetøjsprodukter ikke overholdt kravene til den lovpligtige dokumentation. Fejlene omhandlede ukorrekte eller manglende EU-overensstemmelseserklæringer, og Sikkerhedsstyrelsen anmodede derfor om at få EU-overensstemmelseserklæringer fremsendt. Kontrollen medførte, at der blev nedlagt 5 påbud om salgsstop, idet korrekte EU-overensstemmelseserklæringer ikke blev fremsendt.

Derudover foretog Sikkerhedsstyrelsen kontroller af 4 andre elektronikprodukter, hvilket medførte, at der blev udsendt 3 vejledninger og nedlagt 1 påbud om salgsstop. Da der alene var tale om en dokumentationskontrol og ikke en kontrol af produkternes sikkerhed, er påbud om salgsstop nedlagt på baggrund af formelle fejl i form af manglende dokumentation fra importørerne.

Ved grænsekontrollen blev der fundet relativt få elektriske og elektroniske produkter, som kunne udtages til kontrol. Kampagnen blev afviklet i juni måned modsat grænsekontrollerne i 2014 og 2015, der begge blev afviklet i september, hvor analyser af SKAT's varekoder viste, at importen af de produkttyper, som kontrollen rettede sig mod importeres i større mængder i september. Ved eventuelle fremtidige containerkontroller bør parametre derfor også være, at kontrollen afvikles på det tidspunkt, hvor der statistisk set kommer mange varer ind i landet, og at den produkttype, der skal kontrolleres, importeres i større mængder på dette tidspunkt.

5.6 Konklusion om kontrolindsatsen

Kontrolkampagnerne var rettet mod de fire produktområder: Legetøj, tekstiler, kosmetik og elektriske og elektroniske produkter. Miljøstyrelsen har kontrolleret om udvalgte produkter fra de fire produktområder indeholdt forbudte eller regulerede indholdsstoffer. Efter hver kontrol har Miljøstyrelsen endvidere foretaget en risikovurdering af de produkter, der overtrådte kemikalierereglerne, mens Sikkerhedsstyrelsen har kontrolleret for, om produkterne var sikre at

anvende, korrekt mærket og for, om dokumentation for produkternes sikkerhed var tilstrækkelig og til stede.

Der er i alt kontrolleret 712 produkter og heraf viste 104 produkter sig at være ulovlige. Dette giver en gennemsnitlig overtrædelsesprocent på 14,6 %. Overtrædelserne spænder fra mindre formelle fejl i form af fejl eller mangler i mærkning eller dokumentation med vejledning af virksomhederne til følge, til ulovlige stoffer i produkterne, der udgjorde en risiko for børns sundhed, således at produktet måtte trækkes tilbage fra forbrugeren.

Af de 712 kontrollerede produkter har Miljøstyrelsen i alt tilbagekaldt to produkter (en fingermaling og en ballon) fra forbrugerne på grund af risiko for børns sundhed og sikkerhed ved leg med produktet.

Sikkerhedsstyrelsens kontrol af produkternes sikkerhed viste, at ingen af de kontrollerede produkter udgjorde en sikkerhedsrisiko for forbrugerne. Kontrollen af korrekt mærkning og dokumentation (formelle fejl) viste mange overtrædelser, og størstedelen af virksomhederne blev vejledt om reglerne af Sikkerhedsstyrelsen. For at forbedre regelefterlevelse af formelle fejl har Sikkerhedsstyrelsen i 2017 iværksat indsatser med fokus på formelle fejl og vil fremadrettet have fokus på vejledning og kontrol af korrekt mærkning og dokumentation.

For hver produkttype er tale om mindre stikprøvekontroller. Derfor kan overtrædelsesprocenterne ikke anvendes til at drage konklusioner om det generelle billede for de kontrollerede produkttyper. Der er tale om et øjebliksbillede af en del af markedet på kontroltidspunktet. Overtrædelsesprocenterne kan dog i visse tilfælde alligevel give et fingerpeg om, hvorvidt produkterne overholder gældende regler på de undersøgte områder. Til gengæld har den målrettede indsats på børnekemi givet mulighed for at kontrollere produktområderne mere indgående end tidligere. Et eksempel er kontrol af tekstiler, hvor indsatsen gav mulighed for at kontrollere både udklædningstøj, sengetøj, sko og overtøj for en lang række regulerede kemiske stoffer. Det har således givet et bredere markedskendskab inden for en kort periode.

For så vidt angår kontrol af legetøj var der relativ stor variation i overtrædelsesprocenterne på de kontrollerede produktgrupper. Til eksempel var antallet af overtrædelser ved kontrol af indhold af ftalater forholdsvist stort, særligt taget i betragtning, at der er tale om stoffer, som har været meget i fokus i mange år, og som har været forbudte i legetøj i mere end 10 år. Der synes derfor stadig at være en udfordring med at overholde reglerne om indhold af ftalater i legetøj af blød plast.

Kontrol af nitrosaminer og nitroserbare stoffer i balloner blev foretaget tre gange. Kontrollen viser, at der fortsat findes balloner på markedet, som ikke overholder reglerne. Der er ikke fundet CMR-stoffer i legetøjet, ligesom der ikke blev fundet nitrosaminer og nitroserbare stoffer i bideringe.

Sikkerhedsstyrelsen bidrog med kontrol af korrekt mærkning, og her forekom høje overtrædelsesprocenter, hvorfor størstedelen af virksomhederne blev vejledt om reglerne.

Samlet set måtte Miljøstyrelsen tilbagekalde to produkter (en fingermaling og en ballon) ud af 299 legetøjsprodukter måtte tilbagekaldes fra forbrugerne på grund af risiko ved leg med produktet, da det indeholdt ulovlige stoffer.

Kontrollen med børnetekstiler viser, at de undersøgte tekstiler i meget få tilfælde indeholder ulovlige kemikalier og tungmetaller. Sikkerhedsstyrelsen kontrol viser desuden, at samtlige kontrollerede børnetekstiler overholder reglerne i forhold til produktets sikkerhed (kvælningsrisiko i lange snore).

For kosmetiske produkter viste kontrollen en overtrædelsesprocent på 33 %. Overtrædelserne vedrørte alle formelle krav, som fx ulovlige anprisninger og manglende mærkning på dansk. Ingen af de undersøgte kosmetikprodukter indeholdt ulovlige indholdsstoffer, fx ulovlige parabener, eller udgjorde en risiko.

For elektronikprodukter blev der ved dokumentationskontrol fundet høje overtrædelsesprocenter som følge af formelle fejl i form af ukorrekte eller manglende EU-overensstemmelseserklæringer.

Endvidere tyder kontrollen på, at en del produkter har marginale bestanddele (fx skruer) i produkternes indre dele, som indeholder bly. Dette indikerer, at branchen har en udfordring ift. at få bly helt ud af produkterne. Der blev ikke fundet nikkelfrigivelse fra produkterne, ulovlige brommerede flammehæmmere eller andre tungmetaller ved kontrollen.

Børnekemipakken har udvidet kontrolsamarbejdet mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen. De tre myndigheder har opnået værdifuld viden og erfaring om hinandens arbejdsgange og måder at tilgå kontrol på. Viden og erfaring, der vil indgå i fremtidige samarbejder om kontrolarbejdet mellem myndighederne.

I kontrolsamarbejdet har SKATs varekoder på nogle områder vist sig anvendelige til at få et overblik over, hvilke produkter der kommer ind i landet på hvilke tidspunkter, samt fra hvilke lande udenfor EU produkterne kommer fra. Især på legetøj, hvor varekoderne er relativt detaljerede, har koderne vist sig egnede til at tilrettelægge en kampagne efter. SKATs statistikker på varekoderne viste sig at være nyttige redskaber til brug for tilrettelæggelse af kontrolkampagnerne med hensyn til valg af toldsted og tidspunkt på året. Udarbejdelse af fælles drejebøger med nøjagtige instrukser viste sig desuden afgørende i forhold til at udtage de rigtige produkter.

Grænsekontrollerne i projektet har umiddelbart ikke vist sig at være mere effektive, end produkter som udtages i detaildet. Til trods for, at produktet udtages på grænsen, så hindrer det ikke, at produktet kommer ud i butikkerne. Dette skal ses i lyset af, at det mellem SKAT, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen forinden gennemførelsen af grænsekontrollerne blev aftalt, at forsendelsen (containeren) blev frigivet af SKAT til fri omsætning, efter at der var udtaget vareprøver af produktet til Miljøstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen. Dette skyldes, at en eventuel indgriben overfor produkterne sjældent kan ske umiddelbart, idet eventuelle overtrædelser af bl.a. kemikalierereguleringen oftest først kan afgøres efter nærmere eftersyn af produktet, fx kemiske analyser. Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen var således bekendt med, at produkter fra forsendelserne kunne komme ud i butikkerne.

Bilag 1

Økonomi 2013-2016 – Børnekemipakken

	Mio. kr.
Kortlægningsindsats, Miljøstyrelsen	1,85
Informationsindsats, Miljøstyrelsen	2,95
Kontrolindsats - analyseudgifter, Miljøstyrelsen	1,70
Årsværk, Miljøstyrelsen	12,00
Overført til Sikkerhedsstyrelsen	0,70
Overført til SKAT	0,80
I alt	20,00

Bilag 2: Links til kortlægninger og informationsindsats

Kortlægning af børn og gravides forbrug af elektronik og kosmetik:
<http://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2014/nov/kortlaegning-af-boern-og-gravides-forbrug-af-elektronik-og-kosmetik/>

Kampagnen om legetøjsreglerne: www.legetojsregler.dk

Kampagnen om tekstilreglerne: www.børnetekstilregler.dk

Kampagnen om elektronik: <http://mst.dk/kemi/kemikalier/fokus-paa-saerlige-produkter/kemi-i-elektronik/>

Kampagnen om kosmetik: www.kosmetikregler.dk

”Fri-for”-vejledningen:
<http://mst.dk/media/mst/9386560/Vejledning%20om%20fri-for-anprisninger1.pdf>

Maybe Baby: www.maybaby.dk

Gravid fordi: <http://mst.dk/kemi/kemikalier/saerligt-for-borgere-om-kemikalier/kampagne-gravid-kend-kemien/>

Tjek Kemien: <http://tjekkemien.dk/>

Inspirationskatalog: http://mst.dk/media/138059/katalog_mst-002.pdf

Bilag 3:

Fakta om kontrollerne

2014:

Kontrol af legetøj for ftalater

- 41 stykker plastlegetøj fra legetøjs-, lavpris-, og sportsbutikker, supermarkeder og byggemarkeder blev udtaget og analyseret for ftalater.
- Ftalater bruges især til at blødgøre PVC plast.
- Legetøjet varierede fra plastbolde til baderinge og dukker.
- 9 stykker legetøj overskred grænseværdierne for ftalatinndhold, og Miljøstyrelsen indskærpede stop for salg af produkterne.

Kontrol af fingermaling for konserveringsmidler og bitterstoffer

- 12 forskellige typer fingermalingssæt (i alt 57 farver) fra legetøjs- og hobbybutikker og webshops blev udtaget og analyseret for ulovlig kemi.
- 3 ud af 12 sæt fingermaling overskred grænseværdierne for forskellige kemikalier (hhv. bor, nitrosaminer og formaldehyd), og Miljøstyrelsen stoppede derfor salget af produkterne.
- Et af produkterne udgjorde også en sundhedsrisiko ved brug og blev derfor tilbagekaldt fra forbrugerne og anmeldt til EU's register for skadelige produkter.
- Produkternes mærkning og producenternes sikkerhedsvurdering (kemi) af legetøjet blev desuden kontrolleret.

Kontrol af balloner og bideringe for nitrosaminer og nitroserbare stoffer

- 39 balloner blev udtaget i legetøjsbutikker, kiosker, stormagasiner og supermarkeder.
- 17 bideringe blev udtaget i babyudstyrs- og lavprisbutikker, supermarkeder og stormagasiner.
- Både balloner og bideringe blev sendt til analyse for indhold af nitrosaminer og afgivelse af nitroserbare stoffer.
- For 23 balloner var grænseværdien for nitrosaminer og nitroserbare stoffer overskredet, hvorfor Miljøstyrelsen stoppede salget af produkterne.
- Sikkerhedsstyrelsen kontrollerede de 39 balloner og 17 bideringe for korrekt CE-mærkning, fabrikant og importørs navn og varemærke, EU-overensstemmelseserklæring og korrekt advarselsmærkning.
- Ud over en række mindre fejl var der væsentlige fejl ved CE mærkningen af 5 bideringe og 2 balloner.
- Virksomhederne blev derfor vejledt om reglerne for mærkning af Sikkerhedsstyrelsen.

Kontrol af legetøj for CMR-stoffer

- 28 stykker legetøj blev udtaget og analyseret for indhold af CMR-stoffer (især lavprislegetøj og legetøj med høj hudkontakt).
- Produkterne blev udtaget i legetøjs-, babyudstyrs- og lavprisbutikker, supermarkeder, forlystelsessteder og kiosker.
- Der blev ikke fundet ulovligt indhold af CMR-stoffer i nogen af produkterne.

Kontrol af legetøj for indhold af tungmetaller, afgivelse af ftalater og chrom VI (grænsekontrol)

- I september 2014 blev der gennemført fælleskontroller på toldekspeditionsstederne i Padborg, Århus havn og Københavns Frihavn.

- 119 produkter blev udtaget til nærmere kontrol for kemisk indhold. Der blev gennemført 300 screeninger med røntgenapparat for indhold af PVC og tungmetaller. Herefter blev 55 produkter sendt til analyse.
- I 8 produkter blev der fundet overskridelser af grænseværdierne for indhold af bly, afgivelse af ftalater og Chrom VI, hvorfor Miljøstyrelsen stoppede salget af produkterne.
- 11 produkter blev udtaget til kontrol af mærkning CE-mærkning, fabrikant og importørs navn og varemærke, EU-overensstemmelseserklæring og korrekt advarselmærkning, hvoraf 5 havde fejl. Virksomhederne blev herefter vejledt herom af Sikkerhedsstyrelsen.

2015:

Kontrol af udklædningstøj for bl.a. azofarvestoffer og ftalater

- 38 stykker udklædningstøj blev udtaget fra legetøjs- og festbutikker og webshops og analyseret for bl.a. azofarvestoffer (aromatiske aminer) og ftalater.
- 2 produkter var ulovlige - en maske indeholdt ftalater, og der blev fundet for høj koncentration af azofarvestoffer i en udklædningsdragt, hvorfor Miljøstyrelsen stoppede salget af disse produkter.

Kontrol af tekstiler i børns sovemiljø for kemiske stoffer

- Der blev udtaget 43 prøver af tekstiler fra børns sovemiljø, f.eks. sengesæt og natdragter fra babyudstøvs- og sengetøjsbutikker, webshops og supermarkeder.
- Prøverne blev analyseret for indhold af dimethylfumerat (DMF), azofarvestoffer, tungmetaller og flammehæmmere.
- Der blev konstateret en enkelt overtrædelse - azofarvestoffer i et sengesæt, hvorfor salget af dette produkt blev stoppet. De øvrige produkter overholdt reglerne.

Kontrol af børnesko for kemiske stoffer

- Der blev udtaget 74 par sko til børn. Skoene blev analyseret for azofarvestoffer, SCCP, PFOS og tungmetaller fra supermarkeder, sko- og sportsbutikker.
- Resultaterne viste, at 3 par sko med blinkeeffekt var ulovlige på grund af for højt indhold af bly i lodninger i de elektroniske dele i sålerne.
- Miljøstyrelsen stoppede salget af de ulovlige sko

Kontrol af tekstiler for kemiske stoffer (grænsekontrol)

- Der blev udtaget i alt 66 produkter, fordelt på de tre toldekspeditionssteder i Århus havn, Padborg og Københavns Frihavn.
- Produkterne blev - alt efter relevans - analyseret for indhold af azofarvestoffer, flammehæmmere, DMF, PFOS, ftalater, tungmetaller og for frigivelse af nikkel.
- Der blev i alt fundet en enkelt overtrædelse - frigivelse af nikkel fra en metalknap, hvorfor Miljøstyrelsen stoppede salget af dette produkt
- Sikkerhedsstyrelsen havde fokus på produkter med lange snore (usikre produkter).

Kontrol af overtøj til børn for kemiske stoffer

- Der blev udtaget 39 stykker tøj fra webshops, supermarkeder, sports-, babyudstøvs- og tøjbutikker.
- De udtagne produkter var bl.a. flyverdragter, jakker, overtræksbukser, regntøj, huer og vanter.
- Overtøjet blev analyseret for kemiske stoffer som azofarvestoffer, tungmetaller og nikkel, som findes i nitter og knapper samt flourstoffet PFOS, der bruges til imprægnering.
- Overtøjet blev endvidere som del af et vidensprojekt analyseret for dimethylformamid (DMF).
- Der blev ikke fundet ulovlige stoffer i det undersøgte overtøj.

Kontrol af balloner for nitrosaminer og nitroserbare stoffer

- 23 balloner blev udtaget i legetøjsbutikker, kiosker og supermarkeder og sendt til analyse for indhold af nitrosaminer og afgivelse af nitroserbare stoffer.
- For 9 balloner var grænseværdien for nitrosaminer og nitroserbare stoffer overskredet, hvorfor Miljøstyrelsen stoppede salget af disse balloner.
- Et enkelt produkt blev tilbagekaldt fra forbrugerne, da det udgjorde en sundhedsrisiko.
- Kontrollen var en opfølgning på kontrollen i 2014, hvor der blev konstateret et stort antal overtrædelser.

2016:

Kontrol af kosmetiske produkter for mærkning og indholdsstoffer

- Der blev udtaget 46 kosmetiske produkter (lotions, badesæber mv.) i supermarkeder, helse-, babyudstøvs- og lavprisbutikker og apoteker.
- Produkternes mærkning blev undersøgt, herunder produkternes anprisninger.
- Visse produkter blev analyseret for indhold af parfumestoffer og konserveringsmidlerne MCI/MI.
- Endvidere blev produkterne tjekket for registrering i den fælleseuropæiske kosmetikdatabase CPNP.
- 15 produkter overtrådte en eller flere af reglerne på følgende områder: registrering i CPNP, reglerne om mærkning på dansk med beskrivelse af produktets funktion og forsigtighedsregler, volumenangivelse eller ansvarlig person i Europa, reglerne om oplysning om parfumestoffer og reglerne om anprisning.
- Miljøstyrelsen stoppede salget af de ulovlige produkter.

Kontrol af elektriske og elektroniske produkter for tungmetaller

- Der blev udtaget 51 prøver af elektriske og elektroniske produkter til børn og børnefamilier, som f.eks. fjernsyn, højtalere og toastere i supermarkeder, boligudstøvsbutikker samt elektronikbutikker.
- Alle prøverne blev røntgenscreenet for indhold af metaller. De produkter, der viste tegn på indhold af ulovlige metaller, bly, kviksølv, krom og brom eller frigivelse af nikkel blev efterfølgende analyseret for indhold af tungmetaller og regulerede flammehæmmere samt for frigivelse af nikkel.
- Produkterne blev endvidere som del af et vidensprojekt analyseret for generelt indhold af flammehæmmere.
- Der blev ikke konstateret indhold af regulerede flammehæmmere.
- 12 af produkterne indeholdt for meget bly og overtrådte dermed reglerne om indhold af bly i elektriske og elektroniske produkter (RoHS-reglerne om forbud mod indhold af tungmetaller og flammehæmmere i elektriske og elektroniske produkter)
- Ingen af produkterne udgjorde en risiko, men Miljøstyrelsen indskærpede et salgsstop for to produkter samt indskærpede overfor 10 produkter, at importørerne skulle være opmærksomme på reglerne fremadrettet.

Kontrol af elektriske og elektroniske produkter samt kosmetiske produkter (grænsekontrol)

- I samarbejde med SKAT udtog Miljøstyrelsen 21 elektriske og elektroniske produkter samt 7 kosmetiske produkter fra 20 importører fordelt på tre toldekspeditionssteder (Århus havn, Københavns Frihavn og Padborg).
- Kosmetiske produkter
  - De kosmetiske produkter blev kontrolleret for overholdelse af kosmetikforordningen: herunder mærkning generelt, anprisning, registrering i den fælleseuropæiske database for kosmetikprodukter (CPNP) og mærkning med producent/ansvarlig person.
  - 4 af de kosmetiske produkter blev analyseret for indhold af 26 deklarationspligtige parfumestoffer.
  - Samtlige kosmetiske produkter overholdt reglerne i kosmetikforordningen.
- Elektriske og elektroniske produkter
  - De elektriske og elektroniske produkter blev røntgenscreenet for indhold af ulovlige metaller.
  - De produkter, der viste tegn på indhold af ulovlige metaller, bly, kviksølv, krom og brom eller frigivelse af nikkel blev efterfølgende analyseret for indhold af tungmetaller og regulerede flammehæmmere samt for frigivelse af nikkel.
  - 5 af de elektriske og elektroniske produkter indeholdt bly i lodningerne, hvorfor produkterne ikke overholdt RoHS-reglerne.
  - Miljøstyrelsen stoppede salget af de 5 produkter
- I samarbejde med SKAT udtog Sikkerhedsstyrelsen 7 elektriske og elektroniske legetøjsprodukter og 4 andre elektriske- og elektroniske produkter og kontrollerede om kravene til dokumentationen for produkterne var overholdt. 5 af de elektriske og elektroniske legetøjsprodukter overholdt ikke dokumentationskravene. Ingen af de 4 andre elektriske og elektronikprodukter overholdt dokumentationskravene.

Kontrol af nitrosaminer og nitroserbare stoffer i balloner

- 20 balloner blev udtaget i legetøjs-, lavpris- og festbutikker, webshops, boghandlere og supermarkeder og sendt til analyse for indhold af nitrosaminer og afgivelse af nitroserbare stoffer.
- 4 balloner overholdt ikke grænseværdierne for nitrosaminer og nitroserbare stoffer, hvorfor Miljøstyrelsen krævede, at salget af disse balloner blev stoppet.
- Kontrollen var en opfølgning på de foregående års kontroller i 2014 og 2015, hvor der begge gange blev konstateret et stort antal overtrædelser.